

Α.) Η ζωή του Κ.Π. Καβάφη

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1863. Ο πατέρας του ήταν εύπορος έμπορος και η μητέρα του γόνος καλής οικογένειας από την Κωνσταντινούπολη. Ύστερα από τον πρόωρο θάνατο του πατέρα του η οικογένεια έφυγε για την Αγγλία το 1872 κι έμεινε ως το 1878. Εκεί ο Καβάφης έμαθε τέλεια την Αγγλική γλώσσα, που χρησιμοποιούσε στις ατομικές του σημειώσεις. Όταν γύρισε στην Αλεξάνδρεια συμπλήρωσε τις σπουδές του σ' ένα ελληνικό λύκειο. Η οικογένεια αναγκάστηκε για δεύτερη φορά να εγκαταλείψει την Αλεξάνδρεια το 1882 ως το 1885, εξαιτίας των πολιτικών αναταραχών. Από την επιστροφή του και ύστερα ο ποιητής δε θα εγκαταλείψει την Αλεξάνδρεια παρά μόνο για μερικά σύντομα ταξίδια στο Παρίσι, στο Λονδίνο, στην Αθήνα. Η ζωή του κυλά ήσυχα, έχει μία μόνιμη δουλειά στη δημόσια υπηρεσία και κατοικεί στην αρχή μ' έναν αδερφό του. Ύστερα μόνος ως τα τελευταία χρόνια του. Πέθανε το 1933 την ημέρα των γενεθλίων του από τον καρκίνο του λάρυγγα. Η ποίηση του όχι μόνο έχει επικρατήσει στην Ελλάδα, αλλά κατέλαβε μία εξέχουσα θέση στην Ευρωπαϊκή ποίηση ύστερα από τις μεταφράσεις στα Γαλλικά, Αγγλικά, Γερμανικά και κατόπιν σε πολλές άλλες γλώσσες. Η Καβαφική ποίηση περιλαμβάνει τα 154 ποιήματα που αναγνώρισε ο ίδιος, τα λεγόμενα Αναγνωρισμένα, τα 37 Αποκηρυγμένα ποιήματα του, τα περισσότερα νεανικά, σε καθαρεύουσα, τα οποία αργότερα αποκήρυξε, τα Ανέκδοτα, δηλαδή 7 ποιήματα που βρέθηκαν ολοκληρωμένα στα αρχεία του, καθώς και τα 30 Ατελή, που βρέθηκαν σε φακέλους του χωρίς να έχουν πάρει την οριστική τους μορφή.

Οι θεματικοί κύκλοι της καβαφικής ποίησης

Ο ίδιος είχε κατατάξει τα ποιήματά του σε τρεις κατηγορίες: τα ιστορικά, τα φιλοσοφικά και τα ηδονικά ή αισθησιακά:

Τα **ιστορικά ποιήματα** εμπνέονται κυρίως από την ελληνιστική περίοδο και στα περισσότερα έχει εξέχουσα θέση η Αλεξάνδρεια. Αρκετά άλλα προέρχονται από την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα και το βυζάντιο, χωρίς να λείπουν και ποιήματα με μυθολογικές αναφορές.

Στα **αισθησιακά** ποιήματα, που είναι και τα πιο λυρικά, κυριαρχεί η ανάμνηση και η αναπόληση. Αυτό που προκαλεί τα συναισθήματα δεν είναι το παρόν, αλλά το παρελθόν, και πολύ συχνά ο οραματισμός

Τα **φιλοσοφικά** ποιήματα ονομάζονται από άλλους "διδασκαλικά"

Β.)Ιθάκη·Η Ιθάκη είναι ένα νησί των Επτανήσων και βρίσκεται στα νότια της Λευκάδας και βορειοανατολικά της Κεφαλονιάς, από την οποία χωρίζεται με τον ομώνυμο πορθμό. Πρωτεύουσα της είναι το Βαθύ. Πρόκειται για επίμηκες νησί με έκταση 92,6 τετραγωνικά χιλιόμετρα και πληθυσμό 3084 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Μαζί με άλλα μικρότερα νησιά αποτελεί την επαρχία Ιθάκης που ανήκει στο νομό Κεφαλληνίας. Η Ιθάκη ανήκει Διοικητικά στην Περιφέρεια Ιονίων Νησιών. Επίσης η μοντέρνα Ιθάκη αναφέρεται και ως Ομηρική Ιθάκη, η πατρίδα του Οδυσσέα, του οποίου η επεισοδιακή επιστροφή στο νησί ήταν κυρίως θέμα της Οδύσσειας. Η Ιθάκη είναι το νησί όπου η πιστή Πηνελόπη περίμενε υπομονετικά για μία εικοσαετία τον σύζυγο της Οδυσσέα, να γυρίσει από τον πόλεμο της Τροίας. Παρά το μακρύ και γεμάτο περιπέτεια ταξίδι του, ο Οδυσσέας κατάφερε τελικά να γυρίσει στο αγαπημένο του νησί. Σύμφωνα με το μύθο το ταξίδι συμβολίζει το μακρύ και γεμάτο δυσκολίες αλλά και χαρές ταξίδι της ζωής.

Οι αναφορές στον Οδυσσέα σε μέρη που έδρασε, όπως στο σπήλαιο των νυμφών και η σπηλιά του Ευμαίου, ταιριάζουν στη φύση. Γεγονός πάντως είναι ότι έχουν ανακαλυφθεί πολλά ευρήματα αρχαιολογικά στην σπηλιά του Λουίζου και στα Πηλικάτα που πιστοποιούν την κατοίκηση από τα αρχαία χρόνια. Η γενική εκτίμηση των ειδικών δέχεται την ταύτιση της σημερινής με την Ομηρική Ιθάκη, εξηγώντας ότι οι διαφορές από την περιγραφόμενη τοπογραφία στην Οδύσσεια υπάρχουν είτε λόγω άγνοιας της τοπογραφίας του νησιού από τον ποιητή, είτε λόγω «ποιητικής αδείας». Γεγονός είναι ότι στο νησί ανακαλύφθηκαν ευρήματα που δείχνουν ότι ήδη από την πρώιμη εποχή του χαλκού υπήρχαν κάτοικοι. Στα μυκηναϊκά χρόνια θα πρέπει να υπήρχε στην Ιθάκη σημαντικός πολιτισμός. Από την εποχή αυτήν είναι τα ευρήματα κοντά στο χωριό Σταυρός και εδώ είναι πιθανό να βρισκόταν και η αρχαία Ιθάκη, έδρα του Οδυσσέα. Στο στενό πορθμό του Αετού άλλωστε τοποθετείται η αρχαία

πόλη Αλαλκομενές, σημαντική από τον 8ο π.Χ αιώνα. Στη γεωμετρική περίοδο (1100 – 800 π.Χ) η Ιθάκη καταλήφθηκε από Κορινθίους και άλλα δωρικά φύλλα. Τέλος μετά τέλος της περιόδου αυτής και μέχρι το 300 μ.Χ δεν παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη

Για την ονομασία της Ιθάκης έχουν διατυπωθεί διάφορες εκδοχές. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία πήρε το όνομα της από τον Ίθακο, γιο του Πτερέλαου και αδελφός του Πολύκτορα και της Μύριτωσ, ή κατά την μυθολογία γιος του Ποσειδώνα και της Αμφιμήλης, ο οποίος ήταν ο πρώτος κάτοικος του νησιού. Σύμφωνα με άλλες απόψεις το όνομα της προήλθε από τη λέξη Ιθή(εύθυμος) ή από τη λέξη 'Ιθύς'(απότομος) ή από τη φοινικική λέξη Utika (αποικία). Το όνομα Ιθάκη παρέμεινε αναλλοίωτο από τους αρχαίους χρόνους, όμως κατά περιόδους αναφέρεται και με άλλα ονόματα όπως Νηρίκη του 7^{ου} αιώνα μ.Χ, 'Κοιλάδα του κουμπάρου', Κουμπάρεα, Μικρή Κεφαλλονιά, Ηρθακη νήσος κατά τη Βυζαντινή περίοδο, Φιάκι κατά την τουρκική περίοδο, Τεάκι κατά την ενετοκρατία..

Χαρακτηριστικό του νησιού είναι τα άγονα εδάφη και η λειψυδρία που εμποδίζει την ανάπτυξη της γεωργίας. Το νησί στηρίζεται κυρίως στον τουρισμό και στην αλιεία. Η Ιθάκη είναι ένας τόπος της ιδέας, του ταξιδιού και της επιστροφής. Χωρίς την επιστροφή το ταξίδι είναι μια άσκοπη περιπλάνηση.

Γ.)Τα Ομηρικά έπη δεν ενέπνευσαν μόνο τον Κωνσταντίνο Καβάφη αλλά και άλλους ποιητές όπως τον Ντίνο Χριστιανόπουλο, τον Κωστή Παλαμά, κ.α.

«Ιθάκη» Καβάφη

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι να ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μόν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησης το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι

που με τι ευχαρίστηση, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοιδωμένους·
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,

και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θα βγαινες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

Ντίνος Χριστιανόπουλος «Ιθάκη»

Δεν ξέρω αν έφυγα από συνέπεια
ή από ανάγκη να ξεφύγω τον εαυτό μου,
τη στενή και μικρόχαρη Ιθάκη
με τα χριστιανικά της σωματεία
και την ασφυκτική της ηθική

Πάντως δεν ήταν λύση: ήταν ημίμετρο.
Κι από τότε κυλιέμαι από δρόμο σε δρόμο
αποχτώντας πληγές και εμπειρίες.
Οι φίλοι που αγάπησα έχουνε πια χαθεί
κι έμεινα μόνος τρέμοντας μήπως δε με δει κανένας
που κάποτε του μίλησα για ιδανικά.

Τώρα επιστέφω σε μια ύστατη προσπάθεια
να φανώ άψογος, ακέραιος, επιστρέφω
κι είμαι, θεέ μου, σαν τον άσωτο που αφήνει
την αλητεία, πικραμένος και γυρνάει
στον πατέρα τον καλόκαρδο να ζήσει
στους κόλπους μιαν ασωτία ιδιωτική.

Τον Ποσειδώνα μέσα μου τον φέρνω,
που με κρατάει πάντα μακριά
μα κι αν ακόμα δυνηθώ να προσεγγίσω,
τάχα η Ιθάκη θα μου βρει λύση;

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

- ✓ Και τα δυο ποιήματα αναφέρονται στην Ιθάκη ,μιλούν για το νόστο, την επιστροφή στην Ιθάκη. Οι δύο ποιητές εμπνεύστηκαν σαφώς από τον Όμηρο.
- ✓ Και στα δύο ποιήματα οι ποιητές χρησιμοποιούν συμβολισμούς. Κυρίαρχο σύμβολο η ίδια η Ιθάκη που συμβολίζει τον προορισμό του κάθε ανθρώπου.
- ✓ Τόσο στην Ιθάκη του Καβάφη όσο και στην Ιθάκη του Χριστιανόπουλου γίνεται αναφορά στον Ποσειδώνα που συμβολίζει τα εμπόδια που οι ίδιοι οι άνθρωποι θέτουν στο δρόμο προς την επίτευξη του στόχου τους..
- ✓ Χρησιμοποιούνται εκφραστικά μέσα όπως:μεταφορές και εικόνες.
- ✓ Και στα δύο ποιήματα η γλώσσα είναι δημοτική, ιδιότυπη, πεζολογική χωρίς έντονο λυρισμό.

«Ω Πηνελόπη, Αγρύπνησα...»Κωστής Παλαμάς

Ω Πηνελόπη, αγρύπνησα, 'τι μου είχες γίνει ταΐρι,
τῆ νύχτα ἑνὸς ἑξάμετρού μας φώτιζε τ' ἄστέρι,
γυναῖκα, λύρα, καὶ τὰ δυὸ κυρίαρχα, τόσο ὠραῖα!
Ὅσο δὲν εἶταν τρομερὸ τὸ τόξο σου, Ὀδυσσέα!

*Πάντα στο νου σου να 'χεις την
Ιθάκη*

*Το φτάσιμον εκεί είναι ο
προορισμός σου...*

*Κι αν πτωχική τη βρεις, η
Ιθάκη δε σε γέλασε*

*Έτσι σοφός που έγινες, με
τόση πείρα*

*Ήδη θα το κατάλαβες η Ιθάκη
τι σημαίνουν... Κ. Καβάφης*

Τα ομορφότερα πράγματα στη ζωή ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ πράγματα...!!!

Δ.)Λεξικό Καβαφικών όρων

«Ιθάκη»

- ✓ **Ιθάκη:** Ο στόχος που θέτει κάθε άνθρωπος και τα όνειρα που προσπαθεί να πραγματοποιήσει στη ζωή του. Αυτά άλλοτε είναι απλά σχέδια για την καθημερινότητα και άλλοτε σοβαρές αποφάσεις, οι οποίες θα αλλάξουν τον τρόπο ζωής μας και το μέλλον του./ Το κίνητρο για να δραστηριοποιηθεί κάποιος.
- ✓ **Λαιστργόνες-Κύκλωπες-Ποσειδώνας:** Τα εμπόδια και οι δυσκολίες που θα συναντήσει κάποιος στο δρόμο για την πραγματοποίηση του ονείρου του. Αν όμως ο ταξιδιώτης δεν κυριεύεται από φόβο και έχει τόλμη και ψυχραιμία δε θα συναντήσει δυσκολίες.
- ✓ **Μακρὸς ο δρόμος:** Ο χρόνος που περνά μέχρι να πετύχει κάποιος το στόχο του. Αν το «ταξίδι» έχει μεγάλη διάρκεια τότε ο ταξιδιώτης κερδίζει εμπειρίες, απολαύσεις.
- ✓ **Πραμάτειες -ηδονικά μυρωδικά:** αισθητικές απολαύσεις.
- ✓ **Λιμένες πρωτοιδωμένους:** Καινούριοι τόποι και νέες εντυπώσεις.
- ✓ **«πόλεις Αιγυπτιακές»:** πηγή γνώσεων

«Απολείπειν ο θεός Αντώνιον»

- ✓ **Αντώνιος:** Ο άνθρωπος που στη ζωή τους αξιώθηκε να ζήσει την επιτυχία αλλά έρχεται τώρα αντιμέτωπος με την ήττα.
- ✓ **Μουσικές εξαίσεις:** Η ζωή που έζησε ο Αντώνιος και κάθε Αντώνιος η οποία όμως απομακρύνεται και οι απολαύσεις χάνονται μαζί της.
- ✓ **Παράθυρο:** επικοινωνία με το παρελθόν, με την προηγούμενη επιτυχία.
- ✓ **Αλεξάνδρεια:** Η ευτυχία, η επιτυχία, η δύναμη, το κύρος που είχε στη ζωή που τώρα πλέον χάνει.

«Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης»

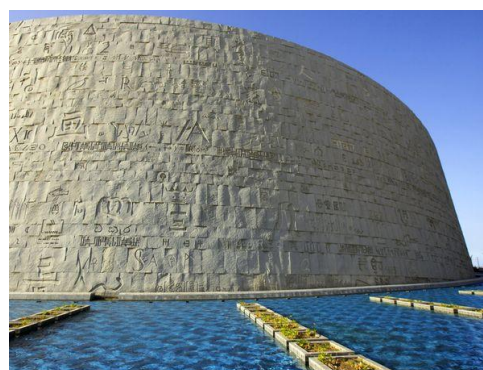
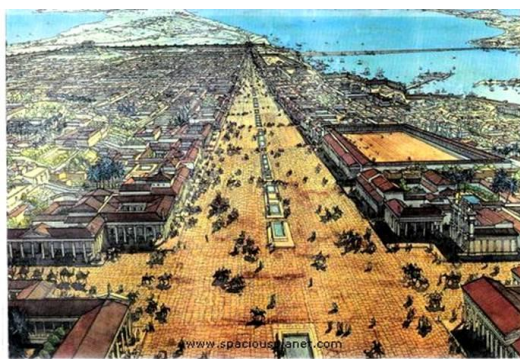
- ✓ Κάθε άνθρωπος που προβάλλει έναν διαφορετικό χαρακτήρα από αυτόν που πραγματικά έχει προκειμένου να είναι αρεστός σε όλους και να σχηματίσουν οι άλλοι καλή εντύπωση γι' αυτόν. Προσπαθεί να κερδίσει άλλοτε με τον εξεζητημένο-επιτηδευμένο λόγο, άλλοτε με την ενδυμασία, άλλοτε με προσποιητούς τρόπους. Ζει συνήθως με το φόβο μην αποκαλυφθεί η αλήθεια και πλήττει καθώς δεν αποκαλύπτει τις πραγματικές του σκέψεις.

«Η πόλις»

- ✓ Οι αδυναμίες του χαρακτήρα που κάθε άνθρωπος κουβαλά και δεν του επιτρέπουν να ευτυχήσει σε οποιαδήποτε πόλη και αν εγκατασταθεί.

Ε.)Η Αλεξάνδρεια στο έργο του Καβάφη

- ✓ **«Απολείπειν ο θεός Αντώνιον»** : Στο ποίημα αυτό ο Καβάφης μας παρουσιάζει την Αλεξάνδρεια το τελευταίο βράδυ πριν από την είσοδο του Οκταβιανού . Είναι μεσάνυχτα και ο Αντώνιος αποχαιρετά τη δική του «Αλεξάνδρεια», τον τρόπο ζωής του, την ευτυχία, την προηγούμενη επιτυχία. Η τύχη της πόλης αλλάζει χέρια.
- ✓ **«Ιθάκη»**: Γίνεται αναφορά σε Αιγυπτιακές πόλεις, έμμεσα στην Αλεξάνδρεια, ως πηγής γνώσης.
- ✓ **«Αλεξανδρινοί Βασιλείς»**: Η Αλεξάνδρεια παρουσιάζεται μια μέρα ζεστή και "ποιητική". Διακρίνεται το θριαμβικό γυμναστήριο της πόλης το οποίο χαρακτηρίζει ο ποιητής ως κατόρθωμα της τέχνης. Ο ουρανός είναι γαλανός και όλοι οι πολίτες είναι συγκεντρωμένοι στο γυμναστήριο συμμετέχοντας στη μεγαλοπρεπή γιορτή που οργάνωσαν ο Αντώνιος και η Κλεοπάτρα. Είναι η μέρα που τα παιδιά τους κηρύσσονται βασιλείς μέσα στη λαμπρή παράταξη των στρατιωτών. Αν και όλοι γνωρίζουν πως η τελετή στέφνης είναι μια παράσταση, το φιλοθέαμον κοινό της Αλεξάνδρειας απολαμβάνει τη γιορτή που έχει οργανωθεί και δε σκέφτονται το άμεσο μέλλον. Πρόκειται για μια κοινωνία παρακαμής.
- ✓ **«Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης»**: Η Αλεξάνδρεια είναι η πόλη όπου φιλοξενείται για δέκα μέρες ο Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης. Εξαπατά τους Αλεξανδρινούς προβάλλοντας μια πλαστή εικόνα του εαυτού του.

Στ.) «Όσο μπορείς»

Και αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις και ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πηαίνοντάς την ,
γυρίζοντας συχνά κ' εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία,
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

1.) Σε ποια κατηγορία πιστεύετε ότι ανήκει το συγκεκριμένο ποίημα; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.

Ανήκει στα διδακτικά ποιήματα του Καβάφη. Το περιεχόμενό του είναι παραινετικό , συμβουλευτικό. Μας προτρέπει να αποφύγουμε τον κίνδυνο της αλλοτρίωσης. Χρησιμοποιεί β ενικό πρόσωπο γιατί απευθύνεται σε κάθε άνθρωπο, κάθε εποχής.

2.) Ποια στάση ζωής προβάλλεται στο ποίημα; Πιστεύετε ότι τα προσωπικά βιώματα του ποιητή και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έζησε συνέβαλαν στη διαμόρφωση αυτής της στάσης;

Το συγκεκριμένο ποίημα προβάλλει μια ηθική στάση και μια μετρημένη κοινωνική ζωή. Ο ποιητής γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια, μακριά από την Ελλάδα και επισκέφθηκε πολλές χώρες. Γνώρισε έτσι πολλά ήθη, έθιμα, παραδόσεις και διαφορετικούς τρόπους ζωής. Μέσα από το ποίημά του που είναι σαφώς επηρεασμένο από τη ζωή του και τη στάση που κράτησε ο ίδιος κατά την "περιπλάνησή" του σε πολλές χώρες μας προτρέπει να μην εξευτελίζουμε τη ζωή μας με ανούσιες, επιφανειακές συναναστροφές που κάνουν τη ζωή ανυπόφορη, φορτική. Η ουσία της ζωής βρίσκεται στην ουσιαστική, την αληθινή επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων.

3.) Ποιες κοινωνικές εκδηλώσεις μπορούν σύμφωνα με τον ποιητή να ευτελίζουν τη ζωή του ατόμου;

Το ζήτημα που επιχειρεί να καταδείξει ο ποιητής είναι ο κίνδυνος που διατρέχουμε όταν σπαταλάμε το χρόνο μας σε ανούσιες συναναστροφές. . Πολύ περισσότερο όταν οι άνθρωποι λειτουργούν σα μια μάζα, σαν όχλος κινδυνεύουν να αλλοτριωθούν , να χάσουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της προσωπικότητάς τους. Εκείνο δηλαδή που είναι περισσότερο επίφοβο είναι η ένταξη του ατόμου σε ομάδες που λειτουργούν διαβρωτικά στην ατομικότητα και στοχεύουν κυρίως στην εξομοίωση όλων των μελών τους.

4.) Ποια χαρακτηριστικά της ποίησης του Καβάφη μπορείτε να διακρίνετε σ' αυτό το ποίημα;

α)Ο διδακτισμός: Ο Καβάφης προσπαθεί να μεταδώσει σημαντικά μηνύματα στους αναγνώστες .Ο Διδακτικός τόνος είναι έκφραση ζωής συνειδητά βιωμένης.

β)Η χρήση β ενικού προσώπου που προσφέρει αμεσότητα και ζωντάνια στο ποίημα.

γ) Λιτότητα εκφραστικών μέσων

δ)Καβαφική ειρωνεία.

5.) «ως που να γίνει μια ξένη φορτική»: Ποιον κίνδυνο επισημαίνει ο ποιητής στον τελευταίο στίχο; Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι ο κίνδυνος μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά;

Ο ποιητής στον τελευταίο στίχο επισημαίνει τον κίνδυνο της αλλοτρίωσης. Ο άνθρωπος μπορεί να φτάσει σε σημείο να αποξενωθεί και να μη γνωρίζει τον ίδιο του τον εαυτό. Η αλλοτρίωση ουσιαστικά σημαίνει ότι έχει χάσει τον πραγματικό του εαυτό. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος αυτός κρίνεται αναγκαίο να διαμορφώσει ο άνθρωπος την προσωπικότητά του, να θέσει υψηλούς στόχους, να ολοκληρωθεί πνευματικά και να επιλέγει με σωστά κριτήρια τους ανθρώπους με τους οποίους θα συναναστραφεί.

6.) Γράψτε ένα δικό σας πεζό κείμενο με τίτλο: «Όσο μπορείς»

Αν δεν μπορείς να κάνεις τη ζωή σου όπως τη θέλεις προσπάθησε τουλάχιστον να μη την εξευτελίζεις. Φρόντισε να καλλιεργήσεις το πνεύμα σου και να αποκτήσεις αυτογνωσία και ποικίλα προσωπικά ενδιαφέροντα. Μην απαρνείσαι τον εαυτό σου μόνο και μόνο για να γίνεις αποδεκτός από μια παρέα, θέσε κριτήρια στην επιλογή φίλων και φρόντισε να επικοινωνείς ουσιαστικά με τους ανθρώπους που συναναστρέφεται.

Z.) Ιστορικά-μυθολογικά περιστατικά στο έργο του Καβάφη.

«Ιθάκη»

- ✓ **Ιθάκη:** Το ταξίδι της επιστροφής του Οδυσσέα από τον Τρωικό πόλεμο, σύμφωνα με τον Όμηρο, κράτησε δέκα χρόνια,. Ο νόστος του Οδυσσέα ενέπνευσε τον Καβάφη.
- ✓ **Λαιστρυγόνες:** Μυθικός λαός ανθρωποφάγων. Ο ομηρικός Οδυσσέας άραξε , για κακή του τύχη, στο νησί του. Όταν αντιλήφθηκαν τον κίνδυνο ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του προσπάθησαν να διαφύγουν αλλά οι Λαιστρυγόνες με τεράστιους βράχους κατέστρεψαν τα καράβια τους. Γλίτωσε μόνο το καράβι του Οδυσσέα και όσοι σύντροφοί του επέβαιναν σ' αυτό.
- ✓ **Κύκλωπες:** Μονόφθαλμοι γίγαντες, ποιμένες, άξεστοι και αφιλόξενοι. Ο Οδυσσέας τύφλωσε τον Πολύφημο αφού τον μέθυσε και κατάφερε να βγάλει τους συντρόφους του από τη σπηλιά του. Ο Πολύφημος τον καταράστηκε να μη φτάσει ποτέ στην Ιθάκη και αν τελικά φτάσει μετά από πολλές κακουχίες να τον περιμένουν νέες περιπέτειες στην πατρίδα του.
- ✓ **Ποσειδώνας:** Οργισμένος με τον Οδυσσέα επειδή τύφλωσε το γιο του, τον Πολύφημο και τον προκάλεσε με υβριστικά λόγια καθώς είπε στον Πολύφημο πως ούτε ο πατέρας του δε θα μπορούσε να επαναφέρει την όρασή του.

«Αλεξανδρινοί βασιλείς/ Απολείπειν ο θεός Αντώνιον/ Καισαρίων/ Τυανεύς γλύπτης/ Πτολεμαίου καίσαρος»

Ιστορικό πλαίσιο: 1^η τριανδρία στη Ρώμη Πομπήιος-Ιούλιος Καίσαρας-Κράσος. Ο Ιούλιος Καίσαρας επέκτεινε τις κατακτήσεις του ρωμαϊκού κράτους και ίδρυσε αρκετές αποικίες παράλληλα όμως αναγορεύθηκε ισόβιος δικτάτορας συγκεντρώνοντας αρκετές εξουσίες. Δολοφονήθηκε από τους φίλους του, Μάρκο Βρούτο και Κάσσιο Λογγίνο που παρέμειναν πιστοί στις αρχές της res publica.

2^η τριανδρία: Μάρκος Αντώνιος-Λέπιδος-Οκταβιανός. Στην πορεία ο Λέπιδος παραμερίστηκε και η εξουσία μοιράστηκε στους άλλους δύο. Η ναυμαχία στο Άκτιο σήμανε το τέλος του Αντώνιου. Ο Αντώνιος και η Κλεοπάτρα αυτοκτόνησαν , Ο

Καισαρίων δολοφονήθηκε από τους ανθρώπου του Οκταβιανού ενώ οι Αλέξανδρος και Πτολεμαίος σύρθηκαν στη Ρώμη όπου η Οκταβία(αδελφή του Οκταβιανού)τα φρόντισε.

Καισαρίων: Η μορφή αυτή απασχόλησε ιδιαίτερα τον Καβάφη. Είκοσι πέντε ολόκληρα χρόνια χρειάστηκαν για να ολοκληρωθεί η μορφή του Καισαρίωνα στην ποίηση του Καβάφη. Ο Καισαρίωνας δεν υπάρχει ως ιστορικό πρόσωπο(με την έννοια ότι δεν τον θυμάται κανείς) υπάρχει όμως ως ποιητικό πρόσωπο γιατί ο Καβάφης διασώζει τη μορφή τους με την ποίησή του. Ο Καβάφης ξεκινά από τις ρωγμές της ιστορίας, από το περιθώριο, από τη λεπτομέρεια.

«Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης» : Το κείμενο είναι ψευδοιστορικό .Τοποθετεί ένα πρόσωπο που δεν υπήρξε σε μια υπαρκτή πόλη, την Αλεξάνδρεια της ελληνιστικής εποχής.

«Νέοι της Σιδώνας 400μ.Χ.»: Αφόρμηση αποτελεί το επίγραμμα που κατά την παράδοση έγραψε ο Αισχύλος για χαρακτηί στον τάφο του.